

Treatment: de plasticverzamelaar

Inleiding

Ravi woont met zijn gesluierte vrouw, hun dochtertje en hun zoon in een klein huisje - meer een hut eigenlijk -aan de voet van het reusachtige fort van Jodhpur, in de provincie Rajasthan in India. Zijn belangrijkste bezit is een vuile kameel en een eenvoudige houten kar. Ravi komt uit de in maatschappelijke zin allerlaagste Indiase bevolkingsgroep van de "onaanraakbaren", ook wel Dalit of "kastelozen" geheten. Het is hem en zijn lotgenoten slechts toegestaan bepaalde - door de hogere kasten als onrein beschouwde - beroepen uit te oefenen, zoals bijv. het verzamelen van plastic en ander afval. Ravi wordt geacht te zwijgen en te luisteren wanneer iemand uit een hogere kaste, vooral die van de middenstand en van de krijgers, aan het woord is. Ravi beseft dat het behoren tot de Dalit zijn karma is en dat niet te zeggen valt of dit systeem van kasten nu ergens goed voor is of niet...

FADE IN

1 EXT. JODHPUR DAG 1

Een grote chaos in een smalle straat in Jodhpur. Gemotoriseerde en niet-gemotoriseerde riksja's, een enkele oude brommer en vele voetgangers lopen te hoop in een file. Opvallend veel mannen en weinig vrouwen en kinderen. Onder hen bevindt zich een brahmaan die een hoge positie binnen de lokale hindoetempel bekleedt. Iedereen behalve de brahmaan toetert tegen een in lompen geklede man, Ravi, die op een kar vol afvalplastic zit, waarvoor een kameel is gespannen. Zijn zoon Sahir zit naast hem op de kar. Ravi wacht voor een koe die in het smalle straatje staat te nietsen. De wachtende mensen achter hen roepen dat hij de koe wegjagen - maar Ravi blijft stoïcijns en onverstoort. Als een groepje uit de kaste der arbeiders begint te schreeuwen dat 'hij er nog spijt van krijgt dat hij als laagste der laagsten mensen uit hogere kasten de weg verspert'. Als iemand zelfs spuugt naar Ravi kijkt zijn zoon kwaad over zich schouder achterom en wil terugschelden. Maar zijn vader gebiedt hem dringend om te zwijgen. Dan pakt Ravi een handje afvalschillen uit een zak, die hij op zijn kar heeft liggen, en de schillen op straat. De koe scharrelt er rustig op af, waardoor de weg weer vrijkomt en de file zich in beweging zet..

2 EXT. JODHPUR DAG 2

De wagen met Ravi en zijn zoon rijdt in een ander deel van de stad waar de straten breder zijn.

Zij passeren kleine goudsmedenrijtjes. Her en der langs de weg zitten in lompen geklede vrouwen, die het afval-water uit het open riool zeven in de hoop nog wat goud-restjes te vinden.

Ravi stopt zijn kameel bij een hoop afval. Samen met zijn zoon plukt hij het plasticafval eruit en laadt het op de wagen.

Ondertussen laat Sahir zijn vader geïrriteerd weten dat hij het maar belachelijk vindt dat die arbeiders zo tegen hen te keer gingen zonder dat zijn vader erop reageerde.

Ravi legt uit dat het nu eenmaal zo is dat zij tot de laagste klasse der Dalit behoren en dat zij nu eenmaal moeten zwijgen tegenover personen uit de hogere kasten.

Zijn zoon vindt dat een waardeloos systeem...

Zijn vader antwoordt dat je niet kunt weten of dit systeem al of niet ergens goed voor is. Net zomin als je kunt weten of het ergens goed voor is om voor een koe op straat te wachten...

Sahir vraagt waarom hij dat niet tegen al die toeterende mensen zei.

Omdat wij Dalit zijn, herhaalt zijn vader. En geen Shudra [burgers & arbeiders] of Vaishya [landbouwers & middenstand] of Kshatriya [krijgers en heersers] of Brahman [priesters en geleerden]. Hij glimlacht en zwijgt verder.

Ook Sahir zwijgt. In diepe overpeinzing.

3 EXT./INT. PLASTIC VERWERKINGSFABRIEK DAG 3

Ravi en zijn zoon leveren een lading plastic af bij de plastic verwerkingsfabriek op het grote, drukke plein in het hart van de stad.

Het plastic wordt gewogen en Ravi krijgt zijn prijs.

4 EXT./INT. PLASTIC VERWERKINGSFABRIEK DAG 4

Als Ravi en Sahir het fabrieksterrein aflopen, treffen zij op straat hun kar aan zonder kameel. Ravi neemt de leidsels in zijn hand en ziet dat ze zijn doorgesneden..

Mensen die voorbijlopen, blijven staan en verzamelen zich om hem heen. Sommigen beklagen Ravi vanwege de diefstal of de wraaklust - wie zal het zeggen? - dat hem getroffen heeft. Maar Ravi zelf zwijgt. Hij gaat voor de wagen staan, trekt aan wat er overgebleven is van de leidsels en met zijn zoon duwend erachter verwijdert hij zich met wagen en al van het oloopje dat zich om hem gevormd heeft.

Enkele mensen lopen verontwaardigd met hem mee. Ze noemen hem een arrogante Dalit! Het lijkt wel of 't Ravi niets doet!

Sahir kijkt angstig naar de groter wordende groep mensen die achter hen aankomt. Maar zijn vader blijft de rust zelve.

Dan verspert iemand Ravi de weg. Kom op man, reageer dan, durf eens wat te zeggen! Ravi kijkt de man verbaasd aan.

Dan verbreekt hij zijn zwijgen, bedachtzaam formulerend.
"Hoe kun je dat nou weten?..."
Wat zegt ie?, willen omstanders weten. De man herhaalt wat Ravi zei.
"Hoe kun je dat nou weten..."
Wat?! Een groepje hindi begint honend te lachen. Enkele bebaarde moslims worden zelfs boos. Zoiets hebben ze nog nooit meegemaakt.
Sahir is niet meer bang. Vol trots kijkt hij naar zijn vader.

5 EXT. HUISJE RAVI DAG 5

Ravi komt met zijn kar en zoon maar zonder kameel aan bij hun eenvoudige huisje aan de voet van het fort.
Sahir raakt niet uitgepraat over het voorval bij de plasticfabriek. Hij praat honderduit over de reactie van de mensen toen zijn vader zei dat je niet kunt weten of het een ramp is dat hun kameel verdwenen is...
Vader kijkt peinzend naar de verder lege stal nadat ze de kar erin geduwd hebben.

6 EXT. HUISJE RAVI OCHTEND 6

Als Ravi de volgende ochtend vroeg zijn huis uitkomt, ontdekt hij dat de kameel is teruggekeerd. Maar het beest is niet alleen; het heeft gezelschap van een prachtige vrouwtjeskameel...
Beide beesten staan tevreden uit een houten trog te eten.
3.

7 EXT. MARKT DAG 7

Als Ravi en zijn zoon en een kar vol afvalplastic de markt oploopt, verzamelen zich marktkooplui, arbeiders en andere types om hen heen. Allen prijzen Ravi gelukkig dat hij zijn kameel terug heeft gekregen en dat hij er een vrouwtje heeft bij gekregen! Enthousiaste reacties, lachende gezichten.
Ravi zelf staat er wat ongemakkelijk bij. Iemand vraagt verbaasd of hij dan niet blij is. Ravi haalt schuchter zijn schouders op. Fijn dat jullie zo blij voor me zijn, maar...
'Kom op, man, spreek je uit', wordt er gezegd, 'wat vind je er nou zelf van?! Heb je geluk gehad of niet?!'
Dan komt Ravi met zijn eigen mening:
"Of 't een geluk is, kun je nog helemaal niet weten".
Sommige mensen reageren aangenaam verrast. Hij durft wel zeg, die Dalit... Anderen vinden het onzin wat ie zegt.
Twee kamelen is altijd beter dan één, hoe dan ook. Of niet dan?
Iemand zoekt steun voor zijn standpunt bij Ravi's zoon Sahir. Maar die haalt verontschuldigend z'n schouders op.

8 EXT. STAL DAG 8

Sahir probeert de vrouwtjeskameel te temmen. Het is een wild beest en het kost veel tijd en moeite.

Op een moment van onoplettendheid krijgt hij een vreselijke trap van het beest. Sahir zakt in elkaar en blijft op de grond liggen.

9 TIJDSPRONG 9

10 EXT. STRATEN JODHPUR DAG 10

Ravi rijdt alleen met kameel en wagen door de straten van Jodhpur. Het is vroeg in de ochtend en stil op straat. Hier en daar liggen nog mensen te slapen. Vroege markt-verkopers zijn bezig hun kraampje in te richten.

Als ze Ravi zien langskomen, spreken sommigen hem aan en geven hem een geschenk voor zijn kreupele zoon. Een grote vrucht, een beschilderd laken, wat verse chapati's. Een toerist die heeft opgevangen wat er gebeurd is met Ravi's zoon, geeft wat roepi's. Allen beklagen zijn noodlot, maar Ravi zelf zwijgt - zoals gewoonlijk...

Een koopman vraagt Ravi wat hij er deze keer zelf van vindt; hij houdt toch zeker wel van zijn zoon?... Ook de brahmaan die we in de eerste scène zagen, staat erbij. Hij verzoekt de mensen om deze beklagenswaardige man met rust te laten.

Dan beweert iemand dat het nog maar de vraag is of Ravi zo beklagenswaardig is. Dat vindt Ravi zelf ook, toch?...

Aangenaam verrast door deze onverwachte steun knikt Ravi: dat kun je inderdaad nog helemaal niet weten...

Sommigen halen hun schouders op: die Ravi... wat een rare snuiter is dat toch. De toerist vraagt om uitleg. En ook hij begrijpt niks van wat hij hoort.

De Brahmaan verwijdert zich, een tikkeltje verongelijkt. Ravi gaat verder met zijn dagelijkse bezigheden en raapt her en der afvalplastic op van straat op en gooit dit op zijn kar. Er zit toch een draadje los aan die man, zegt een van de kooplieden tegen een collega, die alsmaar het hoofd schudt.

11 EXT. STRATEN JODHPUR DAG 11

Het is winter en koud.

Een groep soldaten trekt door de straten van Jodhpur.

Een heraut kondigt aan dat er oorlog dreigt met een naburig land en dat alle zonen onder de wapenen worden geroepen.

Uit bijna alle huizen worden jonge mannen opgetrommeld die door de soldaten worden meegenomen.

Ravi staat in de deuropening van zijn woning toe te kijken. Velen juichen de geronselde jonge mannen toe, maar Ravi's gezicht staat zorgelijk.

Hij gaat naar binnen en trekt de deur achter zich dicht.

12 EXT. HUISJE RAVI DAG 12

De groep soldaten bereikt het huisje van Ravi.

Een van de soldaten bonst op de deur. Ravi doet open.

De soldaat commandeert dat zijn zoon zich bij hen dient te voegen. Ravi roept zijn zoon erbij. Als de soldaten de kreupele Sahir tevoorschijn zien komen, is er even overleg. Dan besluiten de soldaten dat 't geen zin heeft om deze kreupele mee te nemen naar het front.

Ze lopen door en kloppen aan bij de volgende deur.

13 EXT. HUISJE RAVI DAG 13

De vrouwtjeskameel bevalt van een vijftal kamelen-veulens.

14 EXT. HUISJE RAVI DAG 14

Met vallen en opstaan leren de veulentjes lopen.

15 DOORSNEDEN MET 15

16 EXT. HUISJE RAVI DAG 16

Ook Sahir leert met vallen en opstaan weer lopen.

Zijn moeder - tot dusver gesluierd en alleen op de achtergrond fungerend - is hierbij zijn steun en toeverlaat.

17 EXT. STRATEN JODHPUR DAG 17

Ravi rijdt met zijn kar door de straten van Jodhpur. Naast hem zit weer zijn zoon. De vijf kamelenveulens lopen aan een touw trots achter de wagen aan.

Het is merkwaardig rustig in de anders zo drukke straatjes van Jodhpur en er hangt een trieste sfeer.

Ravi en Sahir passeren een rij van karren met doods-kisten, waarachter een stoet oudjes, vrouwen en kinderen. Ze blijken doodskisten te vervoeren en zijn op weg naar de rand van de stad.

De anders in grote getale aanwezige jongemannen op straat ontbreken.

Aan de rand van de stad zijn grote vuren aangestoken.

18 OVERGANG NAAR 18

19 EXT. STRATEN JODHPUR DAG 19

Op een open plek op de markt probeert Ravi de kameeltjes te verkopen. Zijn zoon is weer goed ter been en helpt hem.

Potentiële kopers blijven staan om de kwaliteit van de jonge dieren te keuren.

Een vrouw in zwart-witte rouwkleding begint af te dingen. Als Ravi weigert om op haar aanbod in te gaan, reageert de vrouw boos.

"Nu heeft Ravi zóveel geluk gehad en is hij een van de weinigen in heel Jodhpur die zijn zoon niet verloren heeft in de oorlog en nóg durft hij, nota bene zelf een paria, zo'n prijs voor zijn kameel te bedingen..."

Sahir verliest zijn geduld en hij snauwt de vrouw toe dat je helemaal niet kunt weten of dat echt zo'n geluk is. Je weet immers nooit waar het noodlot van de andere families goed voor is...

Nu wordt Ravi boos. Met verheven stem beveelt hij zijn zoon zijn kop te houden - uit respect voor de getroffen families...

Als troost geeft hij de vrouw een kameeltje mee.

"Je kunt immers maar nooit weten waar zo'n beest goed voor is."

En Sahir kijkt peinzend voor zich uit...

FADE OUT